

**Sensorveiledning til eksamen PSYC2402
– Psykologisk testkurs –
Høsten 2019**

Skriftlig skoleeksamen, mandag 5. mars kl. 09:00 (3 timer).

Dato for sensur: .

Ingen hjelpemidler er tillatt under eksamen.

3 spørsmål som alle skal besvares.

Oppgave 1 og 2 teller 50 % til sammen, mens oppgave 3 teller 50 %.

1. Gjør rede for ulike former for målingsvaliditet.
Her må innholds-, begreps, og kriterievaliditet forklares og splittes opp i underdeler, Bruk eksempler. Hvilke former for målingsvaliditet som er viktige kommer også an på hva hensikten med testen er – er den beregnet for å måle spesifikke begrep eller er den mest tiltenkt å fungere som utvelgesinstrument?
2. Hva er en standard-skåre, og hvorfor er det fordelaktig å benytte slike skåre isteden for råskåre? Gjør rede for minst to ulike måter man kan transformere råskåre på en test om til standard-skåre.
  1. Kandidaten må kort forklare hva en tests råskåre er. Få frem at det er det samme som sumskåre, hvor man har summert alle testledd og får en villkårlig og ubearbeidet skåre. Derav ordert «råskåre». Når vi måler psykologiske egenskaper har de ikke etablerte anerkjente måleskalaer, som for eksempel høyde i meter eller centimeter. Derfor er det vanskelig å vite om råskåren er høy eller lav i forhold til andre som har tatt samme test, og om det betyr at man for eksempel har mye eller lite av egenskapen man ønsker å måle. Siden råskåre er vanskelig å tolke, er det fornuftig å benytte standardiserte skåre.
  2. Nevne at transformering til standardiserte skåre er essensielt når vi vil sammenligne en testskåre mellom ulike personer, sammenligne ulike tester opp mot hverandre, eller for eksempel når vi vil sammenligne skåre på ulike delskalaer i en test opp mot hverandre (som i WAIS/NEO PI-R).
  3. Forklare at prinsippet om normalfordeling ligger til grunn ved omregning til en standardisert skåre.

Innen psykologisk testing er z-skåre og T-skåre (brukt i WAIS) mest brukt. Derfor er det naturlig å fokusere på disse to i denne besvarelsen. Men boken nevner også Stanine-skåre og Sten-skåre, så man kan fokusere på disse også. Videre bør det

- forklares at en z-skåre uttrykker hvor mange standardavvik måleresultatet ligger over eller under gjennomsnittet. Den har gjennomsnitt lik 0 og standardavvik (SD)

mellom -3 og +3. Bruk gjerne formel for å vise selve utregningen for hvordan man regner om en råskåre til z-skåre:

-orklares at en T-skåre har gjennomsnitt lik 50 og SD fra 0 til 100, hvor den øker med 10 for hvert SD. Bruk gjerne formel for å vise utregningen av z-skåre til T-skåre: $T = 50 + (10 * z)$

3. Legge ved figur for å lettere illustrere hvordan normerte skalaer tar utgangspunkt normalfordelingskurven og SD.

For eksempel vil en z-skåre på +1 tilsvare +1SD. Da vet vi prosentfordelingen (hvor mange som har høyere eller lavere skåre), som i dette eksempelet betyr at ca 84 % av skårene vil være lavere mens 16% prosent vil ha høyere skåre. Vi ser også at en z-skåre på +1 tilsvarer en T-skåre på 60.

Alt må ikke være med i besvarelsen for å få karakteren bestått. Det er et pluss om man bruker eksempler.

3. Gi en oversikt over den historiske utviklingen av Wechslers intelligenstest for voksne. Hva har endret seg, og hvorfor? Gjør også rede for faktorstrukturen i WAIS-IV samt skåring og tolking av faktorindeksskårene. Til opplysning: WAIS-IV har samme faktorstruktur som WAIS-V.

Kandidaten bør kjenne til vesentlige forskjeller på de ulike versjonene av WAIS, spesielt forskjellen på versjon III og IV, der faktorindeksskårene er forskjellige som et resultat er mer inngående faktoranalyser

Kandidaten må kjenne til de seks skalaene som måles med standardskårer: Fullskala-IQ, GEI (eller GAI) og de fire faktorindeksskårene. Kandidaten må kjenne til standardskårer, altså at de har et gjennomsnitt på 100 og et standardavvik på 15. Det forventes at kandidaten kan si noe om hva som menes med standardavvik, eksempelvis hvor mange prosent av populasjonen som skårer under og over et bestemt nivå (eksempelvis IQ 70 og 85).

Kandidaten må også kjenne til at de enkelte delprøvene bruker skalerte skårer med et gjennomsnitt på 10 og standardavvik på 3. Også her forventes det at kandidaten kan si noe om hva ulike nivåer av skalerte skårer betyr i forhold til en normalfordelt vurdering.

For å få bestått må kandidaten besvare det som fremkommer ovenfor. Når det gjelder fortolkning av testresultater klinisk nevnes noen punkter nedenfor som ikke i sin helhet må kunne besvares for å bestå, men forventningen er at kandidaten er innom minst tre av strekpunktene:

- Fortolkning av total-IQ: at verdien 70 representerer en grenseverdi mot lett utviklingshemming. - At man gjerne ser på konfigurasjonen av sterke og svake sider i en evnetest, og at det da særlig er de fire faktorindeksskårene som er viktige. - Si noe om hva de fire faktorindeksskårene måler av psykologiske/kognitive konstrukturer - At testen kan gi

indikasjon på spesifikke lærevansker (enten språklig eller non-verbale (visuelle-romlige) vansker). - At man må vurdere validitet og reliabilitet av skårene. Stor spredning (mer enn 1,5 s.d.) mellom mål som til sammen utgjør en indeks eller samleskåre er ikke gyldig hvis spredningen er mer enn 1,5 s.d. (ikke beregn total IQ hvis spredningen mellom indeksskårene er så stor; ikke beregn faktorindeksskåre hvis spredningen imellom deltestene som utgjør indeksen er større enn 1,5 s.d (5 skalerte skårer eller mer).